

6. Гладкая О. В. Передумови реалізації адміністративно- правової доктрини людиноцентризму. *LEX PORTUS*. № 1. 2017. С. 64–73

7. Авер'янов В.Б. Людиноцентристська ідеологія як основа реформування українського адміністративного права в умовах інтеграційного процесу. Держава та регіони. Серія «Право». 2010 . Вип. 2. С. 87–92.

8. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України 22 липня 1998 року № 810/98. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98#Text>

9. Принцип верховенства права: проблеми теорії та практики: у двох книгах / за заг. ред. Ю. С. Шемчушенка; відп. ред. В. Б. Авер'янов. К.: Конус-Ю, 2008. Кн. 2: Принцип верховенства права у діяльності держави та в адміністративному праві. 314 с.

10. Лютіков П.С. Феномен юридичних осіб як суб'єктів адміністративного права: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2013. 252 с.

Бойко І.В. Роль адміністративного права у формуванні правового статусу людини і громадянина. Вісник Національної академії правових наук України. № 2. 2013. С. 157–164

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-84>

РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН КРИЗЬ ПРИЗМУ РОЗУМІННЯ КАТЕГОРІЇ «ІНТЕРЕС»

Гладій О. В.

*кандидат юридичних наук, докторант кафедри публічного
та приватного права*

Університет митної справи та фінансів

Адміністративно-правові відносини - це специфічні юридичні відносини, які виникають між суб'єктами адміністративного права в процесі діяльності держави та інших організацій, що здійснюють публічні функції, у сфері виконання адміністративних норм, правил і стандартів. Ці відносини характеризуються особливими особливостями та правовим регулюванням і можуть стосуватися таких сфер, як адміністративні послуги, управління громадськими ресурсами, здійснення нагляду і контролю, виконання адміністративних рішень, а також інші аспекти, пов'язані з управлінням суспільством і державою.

Основними рисами адміністративно-правових відносин включають: суб'єкти (сукупність державних органів, органів місцевого самоврядування, громадян, юридичних осіб, які взаємодіють у публічних інтересах); об'єкт (певні дії, цінності, які стають корисними для суб'єктів, та обумовлюють їх інтерес та доцільність взаємодії); зміст правовідносин (права та обов'язки суб'єктів відносин прагнення до заволодіння об'єктом правовідносин). Взаємопов'язаним з елементами правовідносин є такі категорії як «публічний інтерес», «соціальний інтерес», «потреби», що фактично не може бути віднесено виключно до розуміння об'єкту правовідносин.

Таким чином, розуміння інтересу з точки зору нормативістських та праксеології наукового пізнання визначає характер правовідносин, при цьому не відноситься до системи їх елементів. Дослідження змісту категорії «інтерес» є актуальним з точки зору розуміння характеру адміністративно-правових та адміністративно-процесуальних відносин.

Встановлення змісту категорії «інтерес» вимагає застосування системно-структурного методу, який покладено в основу досліджень вітчизняних науковців, зокрема, у наукових працях Ю. О. Легеза, Л.О. Золотухіна [1, с. 20-22], С. В. Савченка [2, с. 520-528], С. П. Погребняк [3, с. 3-17] та ін.. Попри спробу нормативного визначення змісту категорії інтерес, здійснену у ряді актів національного законодавства (зокрема, у Законі України «Про адміністративну процедуру», де встановлюється категорія «публічний інтерес»), залишається поле для наукових дискусій, та пошуку напрямів оптимізації його праксеологічного розуміння.

З точки зору наукових підходів розуміння інтересу часто перебуває у одному синонімічному ряді з категоріями «цінність», «потреба». Ототожнення інтересу із певною цінністю відбувається у наукових працях В. В. Галуцька [4, с. 178-182], Р. А. Калюжного [5], Ю. О. Легези [6, с. 20-22] та ін.

Інший праксеологічний підхід до розуміння інтересу як функціональної мети правовідносин. Саме такий підхід визначено у наукових працях М. О. Перепелиці [7, с. 112-119; 8, с. 130-136], де обґрунтовується, що ефективність реалізації компетенції органів публічної адміністрації залежить від успішності досягнення та задоволення інтересу. Ю. О. Легеза розуміє інтерес як «критерій» ефективності діяльності владного суб'єкту [9, с. 111-115].

Адміністративно-правові та адміністративно-процесуальні відносини регулюються як загальним нормами, так і нормами спеціального законодавства, при цьому інтерес у підзаконних актах визначається як аргументація правомірності діяльності суб'єкта владних

повноважень. Інтерес як категорія, що вживається в актах загального законодавства.

Результативність адміністративних та адміністративно-процесуальних правовідносин визначається успішністю розгляду адміністративних справ, що виявляється у відповідних адміністративних актах.

Пошук праксеологічного розуміння категорії «інтерес» здійснюється і межах філософських досліджень. Інтерес розуміється через категорію «потреба» у філософських працях, як певна умови, що визначає зміст та умови історичного розвитку суспільства та держави [10, с. 140-163].

Інтерес може розумітися як зовнішній фактор впливу на реалізацію правовідносин [11, с. 19-25]. При цьому на рівні внутрішнього розуміння інтерес є певним волевиявленням особи [12, с. 140]. З точки зору соціології доцільно говорити, що інтерес є базисом для формування підстав для взаємодії суб'єктів [13, с. 21].

Отже, варто підкреслити, що різноманіття підходів до розуміння категорії «інтерес» не означає необхідність відмови від якогось з них, а навпаки лише підкреслює надзвичайно важливе її значення для сучасного нормотворення, правозастосування та правоохорони.

Література:

1. Золотухіна Л.О., Легеца Ю.О. Право на захист публічного інтересу як об'єкт правовідносин. *Юридичний бюлетень*. 2020. Випуск 13. С. 17-24. DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2020.13.02>

2. Савченко С. В. Співвідношення приватних і публічних інтересів: досвід України. *Форум права*. 2013. № 3. С. 520–528. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2013_3_87.pdf

3. Погребняк С. П. Поділ права на публічне і приватне (загальнотеоретичне дослідження). *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2006. Випуск 12. С. 3-17

4. Галунько В. В. Публічний інтерес в адміністративному праві. *Форум права*. 2010. № 4. С. 178–182. URL.: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/10gvvvap.pdf>

5. Калюжний Р. А. Публічний інтерес в адміністративному праві. URL: <http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/26547/1/Публічний%20інтерес%20у%20адміністративному%20праві.pdf>

6. Легеца Ю. О. Завдання та функції публічного управління у сфері використання природних ресурсів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2017. Вип. 26. С. 20-22.

7. Перепелиця М. Публічний інтерес як мета діяльності суб'єктів фінансового права. *Вісник Академії правових наук України*. 2009. №2. С. 112-119.

8. Перепелиця М. О. Інтерес як обов'язкова ознака суб'єкта фінансового права. *Правничий часопис Донецького університету*. 2009. № 2. С.130-136

9. Легеза Ю. О. Адміністративно-правові методи публічного управління у сфері використання природних ресурсів. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 5. С. 111–115.

10. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-ге видання, виправлене і доповнене. Львів: Новий світ -2000, Магнолія плюс, 2003.

11. Бібік Н.М. Пізнавальний інтерес як умова суб'єктності навчання молодших школярів. *Педагогічний дискурс*. 2011. Вип. 10. С. 53-56.

12. Люта Л. Інтереси як психологічний чинник соціальних змін. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2009. №1. С. 16-20.

13. Олександров Д. В. Поняття "інтерес" у сучасній західній соціології. *Соціологічні дослідження*. 2014. № 8. С. 57–66

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-292-3-85>

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Жадан Є. В.

*кандидат наук з державного управління,
докторант кафедри публічного права та приватного права
Університет митної справи та фінансів*

Належність здійснення екологічної політики є гарантією забезпечення права особи на безпечне довкілля, що в тому числі вимагає пошуку напрямів реалізації контрольної-наглядової діяльності держави, що має включати моніторинг і оцінка стану природних ресурсів, розроблення і виконання екологічних стандартів та нормативів; регулювання видобутку та використання ресурсів; захист незайнятих територій та біорізноманітності. Розроблення і виконання екологічних